

NOTATKA z wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

**Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 421

Nr posiedzenia: 482

Data posiedzenia: 7 czerwca 2011 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Stanisław Piotrowicz – przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Pierwsze czytanie - Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (*druk senacki nr 1173; przedstawiciel wnioskodawców senator Piotr Zientarski*).
 2. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (*druk senacki nr 1193; przedstawiciel wnioskodawców senator Zbigniew Cichoń*).
 3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (*druk senacki nr 1182; przedstawiciel wnioskodawców senator Piotr Zientarski*).

W posiedzeniu uczestniczyli:

- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Krzysztof Majkowski, Krzysztof Piesiewicz, Grażyna Sztark, Marek Trzciński, Piotr Zientarski. senatorowie Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Paweł Klimowicz, Stanisław Piotrowicz, Zbigniew Romaszewski, Jan Rulewski, Piotr Wach. przedstawiciel wnioskodawców Piotr Zientarski.

- zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - podsekretarz stanu Grzegorz Wałęjko,
 - dyrektor Departamentu Legislacyjno Prawnego Jan Bołonkowski,
 - zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjno Prawnego Tomasz Szafranski,
 - sędzia w Departamencie Legislacyjno Prawnym Jarosław Dłużewski,
 - sędzia w Departamencie Legislacyjno Prawnym Piotr Kula,
 - sędzia w Departamencie Legislacyjno Prawnym Marcin Uliasz,
 - główny specjalista w Departamencie Legislacyjno Prawnym Joanna Milewska,
 - zastępca dyrektora Departamentu Sądów Powszechnych,
 - Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa:
 - starszy radca Małgorzata Sieńko,
 - starszy radca Krzysztof Buczyński,
 - Polska Izba Ubezpieczeń:
 - radca prawny Hanna Karwat - Ratajczak,
 - wiceprezes Andrzej Maciążek,
 - specjalista analityk Monika Chłopik,
 - Biuro Prokuratora Generalnego:
 - prokurator Andrzej Janecki,

- Biuro Rzecznika Ubezpieczonych:
 - rzecznik Ubezpieczonych Halina Olendzka,
 - główny specjalista Wydziału Prawnego Paweł Wawszczak,
- Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny:
 - wiceprezes Zarządu Magdalena Barcicka,
 - kierownik Wydziału Prawnego Iwona Kaja,
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka:
 - prawnik Artur Pietryk,
- przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Adam Niemczewski, Beata Mandyliś, Katarzyna Konieczko.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Projekt ustawy przedstawiła przedstawicielka Biura Legislacyjnego. Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 października 2010 r. (sygn. akt K 10/08), stwierdzającego niezgodność art. 80 § 2b zdanie pierwsze ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zakwestionowany przepis dotyczy postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Proponowana zmiana polega na nadaniu nowego brzmienia art. 80 § 2b zdanie pierwsze (art. 1 pkt 1 projektu). Zakłada się ograniczenie zakresu wstępnego badania wniosku o uchylenie sędziemu immunitetu wyłącznie do kwestii braków formalnych. Problem ewentualnej bezzasadności takiego wniosku będzie natomiast badany przez właściwy sąd dyscyplinarny.

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości poprosił o wstrzymanie prac nad projektem ustawy. Jego zdaniem ograniczenie zakresu wstępnego badania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wyłącznie do kwestii braków formalnych oraz badanie kwestii ewentualnej bezzasadności tego wniosku przez sąd dyscyplinarny, stanowi proste wykonanie wyroku, bez analizy skutków takiego zabiegu legislacyjnego. Dodał, że skutkiem wprowadzenia tego projektu ustawy będzie ograniczenie kompetencji prezesa sądu dyscyplinarnego przez odebranie mu uprawnień w zakresie odmowy przyjęcia wniosku po stwierdzeniu, że jest on oczywiście bezzasadny. Senator Piotr Zientarski wskazał, że Krajowa Rada Sądownictwa pozytywnie zaopiniowała ww. projekt.

Senator Stanisław Piotrowicz zgłosił wniosek o przyjęcie przedstawionego projektu ustawy bez poprawek.

Komisje przyjęły przedstawiony wniosek.

Do przedstawienia sprawozdania komisji na posiedzenie Senatu został wybrany senator Piotr Zientarski.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek (*druk senacki nr 1173 S*).

Ad. 2 Projekt ustawy przedstawiła przedstawicielka BL. Nowelizacja dotyczy art. 132 § 1 kodeksu postępowania cywilnego. Jest to próba powrotu do stanu normatywnego, który poprzednio obowiązywał. W projekcie zawarta jest propozycja zmiany brzmienia art. 132 § 1 kpc, który stanowi, że w toku sprawy adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy oraz radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami. Do pisma procesowego wniesionego do sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą. Pisma, do których nie dołączono dowodu doręczenia albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku. Projekt zakłada zniesienie takiego obowiązku doręczania sobie przez fachowych pełnomocników pism w toku sprawy i zastąpienie go możliwością takiego doręczania. Projekt wymagałby uzupełnienia 132 § 1¹ kpc. Przedstawiciel ministerstwa sprawiedliwości Grzegorz Wałęjko uznał, że nie ma potrzeby nowelizacji tego przepisu. Propozycja jest powrotem do stanu prawnego przed dniem 19. 04 2010 r.

Senator Piotr Zientarski przedstawił opinię KRS, która opiniuje negatywnie projekt ustawy. Dodał, że z dniem 19.04.2011 r. ustawodawca wprowadził obowiązek doręczania pism procesowych pomiędzy profesjonalnymi pełnomocnikami. Przeciwno nowelizacji tego przepisu przemawia krótki okres jego obowiązywania, a także rozpoczęte prace nad szerszym rządowym projektem zmian kpc, który dotyczy m.in. doręczeń sądowych.

Senator Piotr Zientarski zgłosił wniosek o odrzucenie przedstawionego projektu ustawy.

Komisje przyjęły przedstawiony wniosek.

Do przedstawienia sprawozdania komisji na posiedzenie Senatu został wybrany senator Piotr Zientarski.

Konkluzja Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o jego odrzucenie (*druk senacki nr 1193 S*).

Ad. 3 Projekt ustawy przedstawił reprezentant wnioskodawców senator Piotr Zientarski. Wyjaśnił, że celem projektowanej zmiany jest dodanie nowego rozdziału kodeksu postępowania karnego: zatytułowanego „Zabezpieczenie roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych”. Dodał, że projekt ma na celu wprowadzenie do procedury karnej nowej instytucji – zabezpieczenia z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Podkreślił, że instytucja ta utworzy mechanizm prowadzący do poprawy sytuacji osoby pokrzywdzonej przestępstwem katastrofy komunikacyjnej i wypadku komunikacyjnego, która doznała szkody tzw. „na osobie”, tj. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub obrażeń ciała określonych w art. 157 § 1 k.k., w wyniku czynu sprawcy, którego skutki są objęte ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, lub takim ubezpieczeniem objęte być powinny. Przedstawiciel MS podsekretarz stanu Grzegorz Wałęjko poparł rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy. Uzupełniając wypowiedź wnioskodawcy dodał, że zakłady ubezpieczeń wstrzymują się z uznaniem swojej odpowiedzialności z tytułu odpowiedzialności cywilnej do momentu orzeczenia o winie. Rzecznik ubezpieczonych poseł Halina Olendzka powiedziała, że w pełni popiera propozycje zawarte w projekcie. Zmiany te poszerzają uprawnienia osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych. Rzecznik zauważyła, że obserwowany jest pewien automatyzm w postępowaniu zakładów ubezpieczeniowych polegający na powstrzymywaniu się od obowiązków, które nakłada umowa ubezpieczenia na te zakłady, aż do czasu wydania prawomocnego wyroku w procesie karnym. Przedstawicielka Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego Magdalena Barcicka negatywnie oceniła projekt ustawy. Wyjaśniła, że proponowane rozwiązania wynikają z niewykonywania istniejących obecnie przepisów prawnych. Obowiązująca ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych z 2003 r. stanowi, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Jeżeli zakład ubezpieczeń jest w zwłoce z wypłatą Fundusz żąda w trybie administracyjnym wyjaśnień i nakłada kary. Poza tym projekt senacki faworyzuje osoby poszkodowane ruchem pojazdów mechanicznych niż np osoby poszkodowane przestępstwem.

Przedstawiciel Prokuratora Generalnego prokurator Andrzej Janecki zauważył, że propozycje zawarte w projekcie można zrealizować w oparciu o istniejące prawo. Podkreślił, że projekt ustawy dotyczy ubezpieczeń obowiązkowych komunikacyjnych i uregulowanie w sposób wyjątkowy praw ofiar wypadków komunikacyjnych może budzić zastrzeżenia konstytucyjne.

Przedstawicielka Polskiej Izby Ubezpieczeń wiceprezes Andrzej Maciążek, poinformował, że przygotowywany w MS projekt rządowy do tej pory nie powstał. Dodał, że nowelizacja zmierzająca do wprowadzenia do kpc zabezpieczenia roszczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych jest niecelowa. Proces karny służy innym celom niż te, dla których jest udzielana ochrona na podstawie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Poinformował, że do Komisji Ustawodawczej została przekazana opinia prof. E Kowalskiego i A Marka, którzy zgłaszali uwagi krytyczne do senackiego projektu.

Przedstawiciel ministerstwa Sprawiedliwości dyr. Tomasz Szafranski zauważył, że jeśli przepisy proponowane wejdą w życie to wywołają pozytywne skutki. Szczególnie w sytuacjach trudnych, w wyjątkowo ciężkiej sytuacji pokrzywdzonego, który doznał najcięższych szkód na osobie i znajduje się w sytuacji uniemożliwiającej uzyskanie wsparcia na zaspokojenie podstawowych funkcji życiowych i odwrócenie negatywnych następstw zdrowotnych wypadków samochodowych. Przedstawiciel ministerstwa Sprawiedliwości podkreślił, że argument jakoby obowiązująca ustawa o działalności ubezpieczeniowej sama wystarczyła jest nietrafiony. Osoba będąca w wyniku wypadku w stanie śpiączki czy sparaliżowana może mieć trudności, aby wykonać ciężące na niej obowiązki o których mówi ustawa. BL przedstawiło uwagi o charakterze redakcyjnym. Przewodniczący obradom

zgłosił dwie poprawki legislacyjno – redakcyjne, które komisje przyjęły jednogłośnie. Do przedstawienia sprawozdania komisji na posiedzenie Senatu został wybrany senator Piotr Zientarski.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą wprowadzenie do jego poprawek (*druk senacki nr 1182 S*).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich